

Capablanca a la plaça Sant Jaume

Tots els indicadors apunten que el pla A de l'actual govern de la Generalitat –aconseguir un pacte fiscal en la línia del concert econòmic– té unes possibilitats de recorregut pràcticament nul·les. Es tracta d'un pla, com abans la reforma de l'Estatut, que crec que s'havia de plantejar malgrat la previsible negativa frontal de la part espanyola, la qual legítima encara més la constitució d'un estat propi. Però el cert és que el pacte fiscal no resulta avui creïble. No és realista. El govern central tractarà de presentar l'obligada revisió del model de finançament (2013) com un acostament a les demandes catalanes. Però, un cop més, tot serà fictici, un nou engany. De fet, el govern central, les institucions de l'Estat (tribunals, Defensor del Poble, etc.) i el PSOE estan apostant per una revisió jeràrquica de l'Estat (aeroport, corredor central), així com pel nacionalisme espanyol uniformista tradicional. El Consell de Garanties Estatutàries ha anat assenyalant les pràctiques recentralitzadores del govern del PP amb una constant invasió de competències (dependència, prestacions d'atur, horaris comercials, salari dels funcionaris, etc.).

A hores d'ara, el pla B a favor de la independència de Catalunya és l'únic que a la pràctica mereix consideració política i intel·lectual dels actors polítics i socials catalanistes. La resta de camins, simplement, no existeixen. Les seves possibilitats pràctiques s'han evaporat.

El catalanisme ja no ha de respondre a la pregunta de com es pot tenir més autogovern en un estat espanyol caracteritzat per una constant hostilitat política, jurídica i econòmica (fiscalitat, infraestruc-

tures) envers Catalunya, sinó a la pregunta, més difícil de respondre, sobre com es pot aconseguir ser un estat independent dins de la Unió Europea. De raons per a la independència en sobren. I la crisi econòmica i financera precipita els ritmes. Del lideratge polític se n'esperen posicionaments i accions clares que sàpiguen conduir el país a un reconeixement internacional de la seva personalitat diferenciada i a un millor benestar socioeconòmic en un món cada vegada més competitiu i globalitzat.

El repte és decisiu. I no és fàcil. Per tenir èxit, el Govern, els partits i les organitzacions de la societat civil hauran de posar la màxima racionalitat en el procés. El proper govern de la Generalitat haurà de jugar partides simultànies d'escacs, tal com feia amb solvència, per exemple, el cubà José Raúl Capablanca, campió mundial als anys vint. El govern haurà de jugar partides simultànies a quatre nivells: català, espanyol, europeu i in-

FERRAN REQUEJO

CATEDRÀTIC CIÈNCIA POLÍTICA UPF

A vegades a Catalunya alguns parlen de la independència com si Espanya no existís. Però, creguin-me, existeix

ternacional, i en quatre àmbits: polític, socioeconòmic, jurídic i mediàtic. Es tracta d'un conjunt de 16 partides simultànies de les quals n'hi ha 5 o 6 de fonamentals (que no detallo aquí), que requereixen estratègies diferents i disposar de jugadors d'una excel·lent professionalitat. Deixem aquí aquest punt.

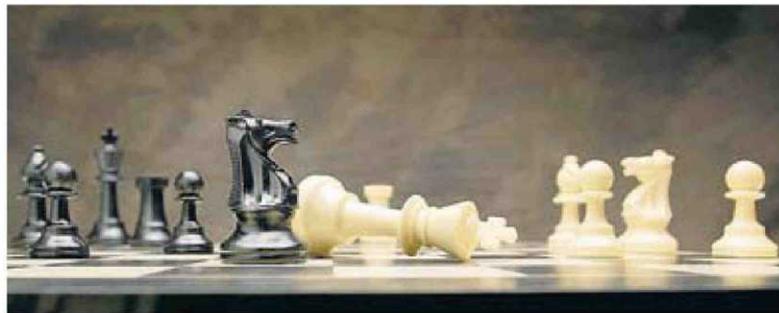
La independència del país no depèn només de la voluntat explícita dels catalans (com sembla que alguns encara creuen). Aquesta voluntat és la principal condició necessària per a l'èxit del procés, però no és una condició suficient. També comptarà, i molt, la posició dels principals actors internacionals: els EUA, els estats europeus, la UE, l'FMI, etc. Cal establir xarxes informatives, argumentatives i de complicitats amb els principals actors internacionals per maximitzar les posicions favorables al nou estat. Fer coincidir el procés amb el del referèndum escocès pot facilitar-ho.

D'altra banda, a nivell de l'Estat, la independència implicarà actuar a

partir de cert moment al marge de la legalitat espanyola. Cal tenir preparades accions davant les previsible decisions del govern central i de l'Estat a nivell polític, jurídic, econòmic, mediàtic i internacional. Cal tenir una estratègia clara i decidida, per exemple, per assegurar els serveis d'energia i comunicacions (telefonía, internet), així com davant de la possible suspensió de l'autonomia o de la declaració d'algun estat *excepcional* per part del govern central (situacions explícitament regulades als articles 155 i 116 de la Constitució espanyola).

A vegades tinc la impressió que a Catalunya alguns actors parlen de la independència com si Espanya no existís. Però, creguin-me, existeix. I utilitzarà tots els seus recursos perquè Catalunya (i el País Basc) segueixin dins de l'Estat, encara que sigui en contra de la voluntat de la majoria de catalans (i de la majoria de bascos). Cal tenir molt ben calculats les possibilitats i els riscos de les accions a emprendre.

En definitiva, resulta bàsic evitar errors i conduir el procés de la manera més racional i més intel·ligent possible en diferents àmbits d'actuació. La batalla de la legitimitat interna a favor de la independència s'està guanyant. Però per tenir un èxit definitiu hi ha bastantes coses a fer abans de declarar la independència. Les declaracions són fàcils de fer. Però declarar la independència és molt diferent d'aconseguir-la. De fet, la declaració no és ni de bon tros el primer pas que cal fer. Més aviat haurà de proclamar-se quan hi hagi garanties que el procés engegat sigui ja irreversible. I per això s'han de jugar partides simultànies prèvies en diferents escenaris. I guanyar-les. Com feia Capablanca.

GETTY IMAGES